

Introducció

Joan COSTA CARRERAS i Carla AMORÓS NEGRE

Equip del projecte «Estandarologia Comparada entre las Lenguas de España» (ECLE)

La secció monogràfica «L'estandarologia comparada: teoria i pràctica» inclou sis treballs, d'acord amb la crida d'articles feta, tant sobre les qüestions teòriques de la disciplina com sobre les seves aplicacions a casos concrets.

El motiu de la crida va ser la voluntat de presentar treballs en la línia de la *comparative standardology* de Joseph (*Eloquence and power. The rise of language standards and standard languages*, 1987), que actualment ocupa bastants investigadors (com ara les publicacions de Deumert i Vandenbussche, 2004; el *Manual of standardization in the Romance languages*, de Lebsanft i Tacke, ed., 2020, i els treballs elaborats en el marc del projecte SLICE —Standard Language Ideologies in Contemporary Europe— de Kristiansen i Coupland, 2011, o Kristiansen i Grondelaers, 2013).

En el seu treball fundacional, Joseph (1987: 13) argumentava així la inevitabilitat de l'estandarologia comparada:

[T]here are enough regularities in the relationship between any standard language and the dialect base from which it has emerged to make this relationship, apart from the specific identity of the language and dialects in question, a worthwhile object of investigation. Thus the decision to study language standardization automatically entailed a comparative approach.

Molt més recentment, en el seu treball de comparació entre la reforma lingüística grega i la catalana, Bernal (*Qüestió de la llengua i planificació lingüística. Els casos de Grècia i Catalunya a través de les obres de Manolis Triandafilídis i Pompeu Fabra*, 2002: 28) ho confirmava:

[L]’anàlisi de casos concrets, d’experiències passades, ha permès de construir models teòrics per a la P[lanificació] L[ingüística], i d’aquí també la importància atorgada tradicionalment als estudis comparatius. De fet, l’establiment d’estratègies comparatives i la determinació de factors universals han acompanyat la PL des dels seus inicis.

Amb aquest marc epistemològic, presentem els sis treballs que componen el monogràfic. De seguida cal ressaltar com a motiu de satisfacció de l'equip editorial la gran diversitat que s'hi observa. El primer que ens sembla destacable és la varietat de procedències dels autors i autores: tres autores provenen del País Basc (dues de la Universitat del País Basc i una de la Universitat de Deusto), tres dels Països Catalans (universitats de Barcelona, Rovira i Virgili, i Politècnica de València), un del Brasil (Universitat Federal Fluminense) i una de França (Universitat París-Sorbona). En segon lloc, cal remarcar la diversitat de gènere dels autors: cinc dones i tres homes. En tercer lloc, la diversitat de llengües de redacció dels articles: quatre en català, un en espanyol i un en portuguès. Lligada amb això, en quart lloc hi ha la diversitat de comparacions de llengües: català, espanyol, anglès i francès (Benavent), basc, català i espanyol (Pineda i Odria), basc i gallec (Azkarate i Perez Gaztelu) i portuguès i espanyol (Lagares). La parella de llengües espanyol i català és tractada per dos treballs i la resta de parelles, el trio de Pineda i Odria i el quartet de Benavent, són tots diferents: quatre en total. La cinquena diversitat fa referència a les llengües tractades: s'analitzen aspectes de set llengües diferents —català (tres), basc (dos), espanyol (dos), anglès, francès, gallec i portuguès— pertanyents a tres famílies lingüístiques distintes (romànica, germànica i el basc, aïllat). La diversitat de marcs teòrics i metodològics, inherent a una disciplina aplicada com l'estandardologia comparada, ocupa el sisè lloc: contacte de llengües (Pineda i Odria), glotopolítica (Lagares), lingüística contrastiva (tots els treballs d'una manera o altra), lingüística de les varietats alemanya (Pradilla), lingüística descriptiva (Pineda i Odria), lingüística textual (Benavent), pragmlingüística (Mas), sociolingüística (Pineda i Odria), sociolingüística cognitiva (Mas). Per acabar, s'identifica una diversitat d'aspectes de l'estandardologia: Kloss (Azkarate i Perez Gaztelu, Mas, Pradilla) i Haugen, concretament en relació amb la selecció (Azkarate i Perez Gaztelu, Mas i Pradilla), amb la codificació (Azkarate i Perez Gaztelu, Benavent, Mas, i Pineda i Odria) i l'elaboració (Azkarate i Perez Gaztelu).

En conclusió, l'equip editorial considera que cal estar satisfet de tota aquesta diversitat epistemològica i de recerca, i espera que sigui una mostra del camp que hi ha per córrer en l'estandardologia comparada i un estímul per a més treballs en aquest àmbit.